

Tom Sauer, professor tegen de stroom in: ‘De NAVO had allang opgedoekt moeten zijn’

Humo, 17 maart 2025 <https://www.humo.be/nieuws/tom-sauer-professor-tegen-de-stroom-in-de-navo-had-allang-opgedoekt-moeten-zijn~b8de3c8c/>

‘Het idee dat Poetin ons zal aanvallen is te gek voor woorden.’ Daarmee gaat Tom Sauer lijnrecht in tegen wat de meeste experts, topmilitairen en politici al maanden orakelen. Hij betreurt dat Europa zich in een nieuwe wapenwedloop dreigt te storten en pleit voor betere relaties met Rusland. En Trump? Die krijgt een pluim, omdat hij tenminste probeert de oorlog in Oekraïne te beëindigen. ‘Toen ik Zelenski in het Witte Huis bezig zag, had ik niet het gevoel dat hij het begrepen had.’

Als professor Internationale Politiek (UAntwerpen) leidt Tom Sauer de diplomaten van morgen op. Hij heeft onderzoek gedaan aan de prestigieuze Harvard University en boeken geschreven over geopolitiek, raketafweer en kernwapens. Na de aankondiging dat de EU zich voor 800 miljard euro extra wil herbewapenen sneerde hij in een opiniestuk dat Europa het noorden kwijt is. Hij windt zich al langer op over het ‘eenzijdige oorlogsdiscours’ in de media.

TOM SAUER «Ik heb in mijn carrière meer dan driehonderd opiniestukken geschreven en geef zo’n 25 lezingen per jaar. Achteraf zeggen mensen: ‘Eindelijk horen we eens een ander geluid. Waarom komen uw analyses nooit aan bod in de media?’ Sinds de start van de oorlog in Oekraïne heeft de VRT mij amper twee keer uitgenodigd. Al drie jaar lang horen we bijna uitsluitend oorlogstoetersaars in die debatprogramma’s: professoren en militairen die beweren dat er maar één schuldige is – Poetin. Ze beschouwen hem als een getraumatiseerde gek die de val van het grote Russische Rijk nooit heeft verteerd en die Europa kapot wil maken.»

HUMO Poetin heeft de implosie van de Sovjetunie toch het grootste drama uit de geschiedenis genoemd?

SAUER «Hij zal dat niet leuk hebben gevonden, maar Rusland is nog altijd het grootste land ter wereld. U denkt toch niet dat die bevolking zit te wachten op een stukje Donbas? Goed, daar zitten grondstoffen in de bodem die Poetin graag zal inpikken. Maar de Donbas en de Krim zullen de Russen vooral geld kósten, want alles ligt daar plat.»

HUMO Waarover gaat de oorlog dan wel?

SAUER «Als ik de puzzel leg die tot de inval in Oekraïne heeft geleid, is het glashelder dat het Westen ook schuld treft. Wij hebben de Russische beer wakker gekieteld. Poetin wordt altijd als antiwesters afgeschilderd, maar na de terreuraanslagen van 11 september 2001 belde hij als eerste naar de Amerikaanse president Bush. En wie bood hulp toen de Amerikanen Afghanistan aanvielen? Poetin.

»Hij heeft in die periode ook discreet gevraagd of Rusland lid mocht worden van de NAVO. Iemand die antiwesters is, doet dat toch niet? Ook zijn voorgangers, Michail Gorbatsjov en Boris Jeltsin, hebben naar de NAVO gehengeld, maar Rusland kreeg telkens het deksel op de neus: de Amerikanen wilden de onbetwiste nummer één blijven.

»We hebben de Russen decennialang vernederd, gekoeioneerd en uitgesloten. Het was dom en arrogant om te denken dat we de NAVO konden uitbreiden tot in hun achtertuin. Vooral de NAVO-top van 2008 in Boekarest heeft Poetin woest gemaakt. Daar riepen de

Amerikanen Oekraïne en Georgië uit tot kandidaat-lid van de NAVO, hoewel Poetin vooraf honderd keer had gezegd dat dat een dikke, vette rode lijn was: Rusland ziet Oekraïne als een cruciale bufferstaat. Logisch, als je weet dat de Europeanen twee keer aan de poorten van Moskou hebben gestaan: tijdens WO II heeft Hitler twintig miljoen sovjets de dood ingejaagd en honderd jaar eerder rukte Napoleon door de Oekraïense velden op tot in Rusland. Oekraïne heeft altijd tot de Russische invloedssfeer behoord.»

HUMO Mag Oekraïne als vrij land niet zelf beslissen onder welke vleugels het kruipt?

SAUER «In een ideale wereld wel. Maar Oekraïne was verdeeld. Het oosten keek naar Rusland, het westen naar Europa. Men had dat land neutraal moeten houden, zoals Poetin eiste. Dan was hij nooit binnengevallen.

Toen de EU Oekraïne in 2014 in de westerse invloedssfeer probeerde te krijgen, annexeerde hij de Krim en stuurde hij troepen naar de Donbas, omdat een land in conflict geen lid kan worden van de NAVO. Hij had dat allemaal aangekondigd, maar wij wilden het niet horen. »We hebben een supermacht met 6.000 kernwapens en een reusachtig ego uitgedaagd, en nu krijgen we de boemerang in ons gezicht. De Oekraïense vluchtelingen zitten in Europa, onze energieprijzen zijn door het dak gegaan, de chemiesector kreunt en de Duitse autofabrieken zijn aan het sluiten. Amerika heeft daar geen last van. Vroeger kochten we goedkoop Russisch gas, nu voeren we duur schaliegas in uit de VS, met desastreuze gevolgen voor het milieu. Conclusie? De Europeanen hebben zich laten rollen. Frankrijk en Duitsland wilden niet dat Oekraïne bij de NAVO kwam, ze wisten hoe gevaarlijk dat was. (Fors) Maar de Amerikanen hebben dat door onze strot gerámd!»

HUMO Uw collega's hameren er al jaren op dat Poetin niet zal stoppen in Oekraïne.

SAUER (hoofdschuddend) «Het idee dat hij ons zal aanvallen is te gek voor woorden. Het gaat hem enkel om Oekraïne als buffer. De Baltische Staten en Polen horen bij de NAVO: als hij díé aanvalt, krijgt hij op zijn doos.»

HUMO Waarom bouwt hij zijn leger dan op van 600.000 naar 1,5 miljoen soldaten, en gaat nu al 30 procent van zijn overheidsbudget naar defensie?

SAUER «Allee, hij slaagt er na drie jaar zelfs niet in om in Kiev te raken! Naar schatting 800.000 Russische soldaten zijn al gesneuveld of gewond geraakt. Zijn bevolking is de oorlog beu.»

HUMO Ah? Houdt Poetin rekening met zijn bevolking?

SAUER «Ja. Zelfs autoritaire leiders doen niet zomaar hun zin. De Russische economie houdt dit niet lang meer vol: de inflatie staat op 21 procent, er zijn grote tekorten op de arbeidsmarkt. Poetin heeft er alle belang bij die oorlog te beëindigen.»

HUMO Hebt u een brandverzekering?

SAUER «Uiteraard.»

HUMO Waarom? De kans dat uw huis afbrandt, is toch ook klein?

SAUER (lacht) «Ik snap de vergelijking. Ik ben niet tegen een sterk Europa, maar de Europese

NAVO-lidstaten geven nu al 460 miljard per jaar uit aan defensie: vier keer meer dan Rusland. Tel daar het Amerikaanse budget bij en het is ruim het tienvoud.»

HUMO Oud-generaal Marc Thys spreekt dat tegen, omdat onze legers duurder zijn: ‘Als wij één kogel kopen, koopt Poetin er vijf en Xi Jinping zeven.’

SAUER «Er is een verschil in koopkracht, maar niet maal vijf. Uit studies die rekening houden met die koopkrachtpariteit blijkt dat de Russen omgerekend tussen 180 en 220 miljard uitgeven aan defensie: nog altijd niet de helft van de Europese NAVO-landen. Mensen als Thys hebben er belang bij dat onze defensiebudgetten nog verder stijgen, je moet ze niet altijd op hun woord geloven. Thys zegt ook dat het Belgische leger in een oorlog al na drie dagen met stenen zou moeten gooien: dat moet dan toch een dure blauwe hardsteen zijn, want wij geven jaarlijks 8 miljard euro uit aan defensie.»

HUMO Bent u al eens in een Belgische kazerne geweest? Dat is armoe troef.

SAUER «Waar is al dat geld dan naartoe? Lonen en pensioenen? Bon, dan vrees ik dat generaal Thys en zijn collega's hun prioriteiten niet goed op een rij hadden. Ze hadden een kleiner, efficiënter leger moeten maken, met voldoende munitie.»

HUMO Nog kleiner? Ons leger telt 21.300 man en zou voor een vredesmissie in Oekraïne een permanente troepenmacht van hooguit 600 militairen op de been kunnen brengen.

SAUER «Binnen een Europese context is dat niet erg. De Europese NAVO-landen hebben samen 6.300 tanks, de Russen 2.000. Artillerie: 15.000 voor ons, 5.000 voor de Russen. Helikopters: 400 versus 300. Schepen: 140 tegen 33. Straaljagers: 2.000 tegen 1.000. Manschappen: 1,9 miljoen tegen 1,3 miljoen. Tel daar de rest van de NAVO bij en je komt aan 5,4 miljoen manschappen. Enkel qua bommenwerpers, nucleaire wapens en militaire satellieten ligt Europa achter op Rusland.»

HUMO Kun je die Europese legers zomaar bij elkaar optellen?

SAUER «Dáár zit het probleem. De Europese defensie is heel inefficiënt georganiseerd: 27 bonsai-legertjes met aparte wapensystemen. Laat ze beter samenwerken en je doet meer met hetzelfde budget. Maar we hebben nú al een grote voorsprong op de Russen. Waarom vrezen we dan dat Poetin met zijn tanks tot hier komt? Dat is onzin. Hij wil dat niet en hij kan het niet. Helaas zitten we in een oorlogshysterie die door het defensie-establishment handig wordt gebruikt om nog hogere budgetten binnen te rijden. Zodra de oorlog stopt, krijgen ze die kans niet meer.

»Gelukkig scharen almaar meer mensen zich achter mijn vredesverhaal:

Kris Peeters, Walter Zinzen, Gwendolyn Rutten, Mieke Vogels, Jan Peumans. We hebben in België ook gewoon geen geld voor een wapenwedloop.»

HUMO Wat vindt u van Trump?

SAUER «Dat is een narcistische bully, maar zijn buitenlandbeleid mag er zijn. Hij heeft de bombardementen op Gaza gestopt nadat Biden er twee jaar naar had staan kijken. En nu probeert hij de gruwel in Oekraïne te beëindigen. Europa heeft heel fout gereageerd op de ruzie tussen Trump en Zelenski in het Witte Huis. We waren boos omdat de Amerikanen

zonder ons met de Russen gingen praten. Maar Trump heeft gelijk: wij hebben drie jaar gehad om vrede te stichten, en geen enkele Europese leider heeft ook maar één initiatief genomen! Onze strategie was wapens leveren, geld geven en zeggen: ‘Trek uw plan.’ Zo hebben we die oorlog gerekt, ten nadele van Oekraïne, want de laatste twee jaar zijn de Russen aan het winnen.

»In het najaar van 2022 zat de oorlog in een impasse. Dat was dé kans om de twee partijen aan tafel te krijgen, zoals de stafchef van het Amerikaanse leger toen opperde. Maar wij zwegen. Daarna ging Oekraïne in het tegenoffensief en vonden onze diplomaten het geen goed moment om te onderhandelen. Fout! Als je weet dat je de oorlog niet kunt, en zelfs niet mág winnen, moet je aan tafel gaan.»

HUMO Waarom mocht Oekraïne niet winnen?

SAUER «Omdat Rusland kernwapens heeft. Joe Biden had gelijk met zijn keuze om Oekraïne maar voorzichtig te helpen. Hij wist: als we de Russen uit de Donbas verjagen, gooit Poetin mogelijk een tactisch kernwapen. Een Russische leider kan zich veel permitteren, maar een oorlog verliezen niet. Dan maken ze hem af. Letterlijk.»

HUMO De voorbije weken zette Trump de wapenleveringen en inlichtingen aan de Oekraïners stop, waardoor ze zich slechter konden verdedigen tegen luchtbombardementen. Is Trump niet medeplichtig aan de Oekraïense doden die daardoor vielen?

SAUER «Trump wilde Zelenski onder druk zetten om een staakt-het-vuren te slikken. Blijkbaar heeft dat gewerkt, want vorige week hebben ze een deal bereikt, waarover de Russen nu verder willen onderhandelen. Intussen geven de Amerikanen weer inlichtingen.»

HUMO Had u het gevoel dat Zelenski geen vrede wilde?

SAUER «Toen ik hem in het Witte Huis bezig zag, had ik toch niet het gevoel dat hij het al had begrepen. Het was dom om tegen Trump in te gaan, want hij speelt met slechte kaarten. Oekraïne is zó klein qua macht en Amerika zó groot. Ik zeg dat niet graag, maar zo werkt het in de internationale politiek.»

HUMO Moest Zelenski zich dan zomaar laten vernederen door Trump en J.D. Vance?

SAUER «Wat Oekraïne meemaakt, is tragisch. Maar het land heeft ook fouten gemaakt door lid van de NAVO te willen worden. De Amerikaanse politicoloog John Mearsheimer gebruikt het beeld van een aapje dat naast een grote gorilla leeft. Als dat aapje met een stok in de ogen van die gorilla port, krijgt het een gigantische mep terug.»

HUMO De Amerikanen hebben al gezegd dat Oekraïne geen lid zal worden van de NAVO en niet op Amerikaanse veiligheids garanties moet rekenen. Waarom halen ze de onderhandelingspositie van Zelenski zo onderuit?

SAUER «Wellicht hebben de Russen gezegd dat het NAVO-lidmaatschap eerst van tafel moest voor ze wilden praten over een bestand. Trump is een dealmaker en wil dat conflict zo snel mogelijk oplossen, met de Nobelprijs voor de Vrede als beloning. Het momentum is er, de strijdende partijen zijn stikkapot. Maar in plaats van Trump te steunen, gaven wij

Oekraïne het signaal dat het gerust mag blijven vechten met ons geld en onze wapens.
Onbegrijpelijk!

»Ik snáp dat Trump Europa niet wil betrekken, uit vrees dat het een processie van Echternach wordt. De Britse premier Keir Starmer en de Franse president Emmanuel Macron zijn naar het Witte Huis gegaan om veiligheidsgaranties te vragen en kwamen met lege handen terug. Kaja Kallas, de Hoge Vertegenwoordiger van het Europees Buitenlandbeleid, vloog naar Washington maar werd zelfs niet ontvangen! Trump kijkt neer op ons. Hij praat niet met de EU, want hij vindt dat een rare constructie die is gemaakt ‘om de VS te naaien’.»

HUMO Is Trump niet vooral uit op de Oekraïense grondstoffen?

SAUER «Die mineralendeal is bijzaak. Trump ziet er een kans in om Oekraïne te laten betalen voor de 120 miljard euro aan steun die Amerika heeft verleend. De Oekraïense grondstoffen kunnen hem helpen om de nummer één te blijven op economisch vlak. Als dat bedrag niet overdreven is, zal Zelenski het ondertekenen.»

HUMO We krijgen dus straks een vredesakkoord op de voorwaarden van Trump en Poetin?

SAUER «In mijn boek ‘De strijd voor vrede’ schrijf ik dat het plaatje voor Oekraïne niet zo negatief hoeft te zijn. Eén: het blijft een soevereine staat. Dat wilde Poetin niet, hij is de oorlog begonnen om Oekraïne te ‘denazificeren’ – wat dat ook betekent – én de regering-Zelenski te vervangen door een marionettenkabinet. De Oekraïners houden een kleiner land over, maar zullen Zelenski’s opvolger wel zelf mogen kiezen.

»Twee: het zal een democratie worden. Dat heeft Poetin ook niet graag, want het kan de Russische bevolking op ideeën brengen.

»Drie: Oekraïne wordt waarschijnlijk lid van de EU. Dat betekent wel dat wij moeten betalen voor de heropbouw en dat onze boeren moeten concurreren met goedkoop voedsel uit Oekraïne.

»Vier: Oekraïne zal een sterk leger behouden, al hoop ik dat er wapenbeheersingsakkoorden komen met Rusland.»

HUMO Maar geen Amerikaanse veiligheidsgaranties?

SAUER «Nee, daar zal Trump geen duimbreed op toegeven. En dan is de vraag: stuurt Europa een afschrikkingsmacht naar Oekraïne om de frontlijn te bewaken? Volgens mij niet. Onze bevolking wil geen Europese boots on the ground en Poetin zegt dat hij geen militairen uit NAVO-landen zal dulden in Oekraïne. Ik wil weleens zien welk Europees land militairen gaat sturen, zonder Amerikaanse veiligheidsgaranties, en goed wetend dat je in een derde wereldoorlog belandt als er heen en weer wordt geschoten.

»Nee, het enige wat we Oekraïne kunnen beloven, is dat we opnieuw geld en wapens zullen leveren als Poetin opnieuw begint – wat ik niet geloof.

Verder pleit ik voor een VN-vredesmissie met militairen uit neutrale landen zoals India, Pakistan, Bangladesh en Benin.»

HUMO Minister van Defensie Theo Francken kreeg kritiek van Open VLD omdat hij zei dat Oekraïne de verloren gebieden niet meer zal terugkrijgen.

SAUER «Geen zinnig mens gelooft dat Oekraïne die gebieden kan heroveren. Ze zijn de oorlog aan het verliezen, ze zijn zwaar in de minderheid en de jongeren willen niet meer

vechten. Zij zien hun leeftijdsgenoten terugkeren zonder benen, terwijl hun gevluchte moeders filmpjes sturen om te tonen hoe goed het in West-Europa is.»

HUMO Als Poetin wordt beloond voor zijn agressie, zal China dan niet Taiwan willen veroveren?

SAUER «Als je naar de wereldkaart kijkt, en je begrijpt dat het om macht en invloedssferen gaat, is het logisch dat Taiwan ooit weer bij China zal horen. Maar dat heeft niks met deze oorlog te maken.»

HUMO Wil Trump zijn troepen zo snel mogelijk weghalen uit Europa om zich tegen China te richten?

SAUER «Ik denk niet dat Trump aast op een oorlog tegen China: hij weet dat zijn volk daar geen zin in heeft. De VS heeft de voorbije 70 jaar de ene oorlog na de andere gevoerd, en dat heeft hun sloten vol geld gekost. De gemiddelde Amerikaan heeft nog nooit van Afghanistan of de Donbas gehoord. Die zegt: 'Wat moeten wij daar in godsnaam gaan uitrichten? Onze president moet zorgen dat het h er beter wordt. America first!' Trump heeft dat heel goed begrepen.»

HUMO U zei dat België geen geld heeft voor extra wapens. Maar van iedere 100 euro die onze overheid uitgeeft, gaat amper 2 euro naar defensie.

SAUER «Meer hoeft niet.»

HUMO Het NAVO-hoofdkwartier ligt in onze hoofdstad, maar we zijn de paria van de club. De andere lidstaten betalen voor onze veiligheid.

SAUER «Ik ben geen fan van de NAVO. Na de val van de Muur hadden we die moeten opdoeken,  f we hadden Rusland erbij moeten halen. Ik snap ook niet waarom het defensiebudget minstens 2 procent van het bbp moet bedragen. Dat is een politieke fetisj, geen wettelijk bindende afspraak. Met een budget van 8 miljard per jaar zitten we trouwens in de middenmoot van de NAVO.»

HUMO Als alle leden afspreken dat die 2 procent de bijdrage is, kun je dan blijven zeggen dat je maar de helft wilt betalen?

SAUER «Maar die club gaat voortdurend tegen onze belangen in! Kijk naar wat er in 2008 is gebeurd. We hebben binnen de VN afgesproken om 0,7 procent aan ontwikkelingssamenwerking te besteden: daar veegt iedereen zijn voeten aan. En wat met de klimaatdoelstellingen die bijna niemand haalt? Dat is een veel grotere bedreiging dan de Russen. Met hen kun je praten, met het klimaat niet.

»De regering-De Wever wil die 4 miljard euro extra voor defensie al in de zomer op tafel leggen, zodat de premier op de NAVO-top in Den Haag de deur niet in zijn gezicht krijgt. Maar best aat de NAVO dan nog wel? Ik betwijfel of Trump naar die top komt. Hij heeft vorige keer al op het punt gestaan er de stekker uit te trekken.»

HUMO Is Amerika nog een bondgenoot?

SAUER «Nee, al lang niet meer. Een bondgenoot legt je toch geen handelstarieven op?

Trump is niet geïnteresseerd in bondgenoten. Iedereen moet naar zijn pijpen dansen. En toch blijven mijn collega's maar zeggen dat we 'een stevige Europese pijler binnen de NAVO moeten uitbouwen'. Een organisatie waarin iemand aan de touwtjes trekt die ons verfoeit!»

HUMO Kunnen wij de Amerikaanse nucleaire paraplu missen?

SAUER «De EU wil die vervangen door Britse en Franse kernwapens. Wat een lichtzinnigheid! Dat gaat om massavernietigingswapens, hè. Macron zegt dat alleen de Franse president mag beslissen om ze in te zetten. Gaan de Duitsers dat mee betalen? En wie gelooft dat Macron, of Marine Le Pen als die hem opvolgt, op de rode knop zal duwen? Toen Poetin voor het eerst met kernbommen dreigde in Oekraïne, zei Macron: 'Als hij dat doet, zal ik níét reageren met kernwapens.' De bedoeling van kernwapens is het afschrikkingseffect: als je openlijk zegt dat je ze niet wilt gebruiken, ondergraaf je dat compleet.»

HUMO Europa dreigt vertrapeld te worden. Moet je dan geen sterk leger hebben dat zijn tanden kan tonen?

SAUER «Ja, maar wel los van de NAVO. Dan valt de 2 procent-regel weg en kunnen we zelf bepalen hoeveel de Europese defensie mag kosten. Als je ons budget dan naast dat van de Russen legt, zie je meteen dat we niks extra hoeven uit te geven, zeker niet als we vrede sluiten met Rusland.

»Na het einde van de oorlog zal Poetin opnieuw vragen om de NAVO op te heffen en een Europese veiligheidsarchitectuur te creëren, mét Oekraïne en Rusland. Voor veel mensen lijkt dat nu ondenkbaar, omdat ze overstelpt worden met het oorlogsverhaal dat Russen slechte mensen zijn. Maar die Russen zijn net zoals wij, hoor. We kunnen perfect samenwerken. Dat is de enige manier om stabiliteit te krijgen op dit continent. Frankrijk en Duitsland hebben elkaar de voorbije twee eeuwen ook keihard bevochten, maar sinds 1945 werken ze samen. We moet beseffen dat we Rusland niet van de kaart kunnen gommen. Beter een goeie buur dan een boze buur.»

HUMO Zitten we binnenkort ook weer aan het Russische gas?

SAUER «Natuurlijk! Read my lips: dat zál gebeuren, al was het maar om onze industrie te redden. Als je je gas en olie dan toch bij een autoritaire klootzak moet kopen, kies je maar beter de goedkoopste optie.»

HUMO Van de EU mag België de extra miljarden voor defensie buiten de begroting laten.

SAUER «Dat is een slecht idee, want ook die schulden moeten worden afbetaald door de volgende generaties. De prioriteit van deze regering was toch om de schulden te beperken? Blijkbaar geldt dat argument alleen om in de pensioenen en uitkeringen te snijden. Ik snap niet waarom Conner Rousseau de N-VA en de MR een vrijgeleide geeft. Hoe kun je 4 miljard vinden als je al 20 miljard euro moet besparen? Theo Francken wil onze overheidsparticipaties in banken verkopen, maar dat is kortzichtig, want zo verlies je een stroom aan dividenden. Gaat De Wever over vier jaar zeggen: 'Sorry, we hebben nog meer schulden gemaakt, want het was crisis'? Dat was toch het riedeltje van Vivaldi, niet?»

HUMO De eerste prioriteit van Francken is: meer F35's.

SAUER «Dat is een prestigeproject voor onze luchtmacht dat alleen meer geluidshinder en meer CO2-uitstoot oplevert. Wij hebben al dubbel zoveel jachtvliegtuigen als de Russen: zij zullen hier echt niet met bommen komen gooien. Zelfs haviken als Francken geven dat toe. De grootste dreiging is de hybride oorlogsvoering: cyberaanvallen, doorgeknipte kabels, sabotage. Maar als de oorlog stopt, en we sluiten vrede met Rusland, stopt dat ook.»

HUMO De N-VA wil ook luchtafweer om de Antwerpse haven te beschermen.

SAUER «Dat is weggegooid geld. Als de Russen echt kwaad worden, houden zelfs de Amerikaanse Patriots hen niet tegen.»

HUMO In Oekraïne werkt dat luchtafweersysteem toch?

SAUER «Tegen korteafstands-raketten. Maar als de Russen hun hypersonische langeafstands-raketten afvuren, heb je niks aan die Patriots. U kijkt verbaasd, maar dat is nu echt mijn expertisedomein. Zelfs het Iron Dome-schild van Israël kan enkel korteafstands-raketten tegenhouden. We investeren beter in bewapende drones, cyberveiligheid en militaire satellieten.»

HUMO Welke opties ziet u voor Europa, naast betere relaties nastreven met Rusland?

SAUER «We moeten van meerdere walletjes eten, zoals de meeste landen doen. Wij hebben de voorbije decennia een ideologisch masker opgezet en slaafs aan het handje van de Amerikanen gelopen. We demoniseerden de Russen en kwamen overal met een opgestoken vinger lessen geven in mensenrechten. Maar die landen wijzen gewoon terug naar ons! Wij zijn in Oekraïne de revoluties gaan ophitsen tegen Poetin. ‘Oké, dan ga ik extreemrechts in Europa steunen,’ zei hij. (Buigt voorover) Wat is het verschil?

»We schilderen Poetin af als een duivel omdat hij Oekraïne aanvalt, maar heel de wereld heeft gezien dat wij óók landen hebben aangevallen: Afghanistan, Irak, Libië. Wat een boeltje hebben we daar aangericht!

Tijdens de Balkanoorlog hebben we Kosovo uit Servië getrokken. Wat is het verschil met Poetin die de Krim uit Oekraïne pakt? We berispen China voor de uitbuiting van de Oeigoeren, maar ondertussen laten we toe dat de Europese grenswacht Frontex tienduizenden Afrikaanse migranten terugduwt, foltert en laat verdrinken in de Middellandse Zee. Bij de start van de oorlog in Gaza projecteerde de EU de Israëlische vlag op het Berlaymontgebouw. Als mensenrechten zo belangrijk zijn, had daar al lang een Palestijnse vlag moeten hangen. De EU heeft onlangs nog een associatieakkoord met Israël bevestigd, ná de moord op tienduizenden Palestijnse kinderen! Echt, we moeten stoppen met die hypocrisie: internationale politiek gáát niet om mensenrechten, maar om macht.»

HUMO Er is maar één Belgische partij die anti-NAVO is: de PVDA.

SAUER «Vlaams Belang heeft ook al naar mijn analyses verwezen. Dat is ambetant, want anders dan sommige collega's ben ik aan geen enkele partij gelinkt. Het is niet mijn schuld dat de PVDA en Vlaams Belang de enigen zijn die voor vrede pleiten: alle anderen zaten de voorbije jaren in een regering en kwaakten de NAVO-hysterie na. In dit geval is het centrum radicaal, terwijl de extreme partijen redelijke standpunten hebben. Zelf ben ik al sinds mijn 7de lid van Amnesty International en zit ik in het bestuur van Pax Christi. Dan lig je in het midden van het bed.»

HUMO In 'De afspraak' reageerde u nors toen Bart Schols vroeg of u er zat als academicus of als bestuurslid van Pax Christi.

SAUER (fel) «Heeft Schols ooit aan Jonathan Holslag gevraagd of hij daar zat als academicus of als reservist van het Belgische leger? En die proffen van de Militaire School, die zijn toch deel van het defensie-establishment? Maar zij mogen al jaren hun tenten opslaan in de tv-studio's. Jens Franssen heeft zelfs een boek geschreven met Marc Thys. Ik vind dat niet normaal voor een VRT-oorlogsjournalist die wordt betaald met ons belastinggeld en wordt geacht objectief te zijn.»

HUMO Joël De Ceulaer vergeleek u met Lieven Annemans, de professor die tijdens de coronacrisis ook tegen de stroom inging. Hij noemde u 'een minzame handelaar in scherts'.

SAUER «Die handelaar in scherts heeft wel al vaak gelijk gekregen. Ik zei jaren geleden al dat Oekraïne geen lid zou worden van de NAVO, dat het de oorlog nooit kon winnen, dat de sancties tegen Rusland niet zouden werken en dat de oorlog vooral óns zou verzwakken. De oorlogstoeteraars zaten ernaast, maar zij krijgen wel al drie jaar een forum. Raar, toch? (lacht)»

HUMO U was destijds ook vrijwel de enige die tegen de aanval op Afghanistan pleitte.

SAUER «In mijn eerste tv-interview heb ik gezegd: 'Je kunt de kampen van Al Qaida platgooien, maar de taliban aanvallen is geen goed idee.' Ik verfoei de taliban ook, maar die organisatie is totaal verweven met de Afghaanse maatschappij, die krijg je daar niet weg. Zeg eens, wie is er vandaag aan de macht, na twintig jaar Amerikaanse interventie? De taliban. »De vergelijking met de rol van Lieven Annemans tijdens de coronacrisis is niet zo gek. Ook toen was de pensée unique verpletterend en werden kritische stemmen gemarginaliseerd. Ik ben volledig gevaccineerd en was het niet eens met het discours van Annemans, maar gefundeerde afwijkende meningen moeten wel aan bod kunnen komen. Dat dat niet kon, deed veel mensen afhaken. Zij kijken geen tv meer, wantrouwen de mainstreammedia en zoeken hun informatie in echokamers waar complottheorieën circuleren. Dat is gevaarlijk voor onze democratie.»

HUMO Vindt u het vermoeiend om een dwarsligger te zijn?

SAUER «Ik ben nu eenmaal nogal een koppigaard. En zonder dwarsliggers rijden er geen treinen (lacht).»